

भिवृद्ध्यर्थं हे रुविः त्वां धां कृत्ताजिने दधामि । दधतिर्लुङि बहुलं हृन्स्यमाङ्योगे
 ऽपीति [पा० ६.४.७५.] अडागमाभावः । यजमानस्यायुर्वृद्धौ सत्यां कर्मसंततिः प्र-
 वर्ततऽइति भावः । यद्वायमर्थः । पूर्वमन्त्रैरुविषः प्राणादिदानेन सजीवत्वं कृतम-
 नेन पुनरायुर्दीयते रुविषः । हे रुविः दीर्घा प्रसितिं कृत्ताजिनाख्यामनु त्वां धां
 धारयामि कृत्ताजिने प्रक्षिपामीत्यर्थः । किमर्थमायुषे त्वदीयायुर्वृद्ध्यर्थम् । प्रसितिः
 प्रसयनात्तत्तुर्वा जालं वेति [निरु० ६.१२.] यास्कोक्तेरिह पिष्टग्राहकत्वात्प्रसिति-
 शब्देन कृत्ताजिनमुच्यते । देवो व इत्यादिमन्त्रशेषो व्याख्यातः ॥ का० [२.५.८.]
 चक्षुषे त्वेतीक्षतऽइति । हे रुविः चक्षुषे यजमानस्य चक्षुरिन्द्रियपाटवाय त्वां
 पश्यामीति शेषः । यद्वा चक्षुषे चक्षुरादिवाक्येन्द्रियदानाय त्वामीक्षे । रुविषः स-
 जीवत्वे कृते चक्षुराद्यपेक्षा भवतीत्यनेन तत्क्रियत इति भावः ॥ का० [२.५.९.]
 पिष्ट्यमाणेषु निर्वपत्यन्यो महीनामित्याज्यमिति । हे आज्य त्वं महीनां गवां पयो
 ऽसि क्षीरमसि क्षीरोत्पन्नत्वात् घृतं पयःशब्देनोच्यते । महीति गोनाम [निघ०
 २.११.] ॥ २० ॥

VIII. a. देवस्य त्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनोर्वाङ्म्यां पूजो हस्ताभ्याम् ।

b. सं वपामि ।

c. समाप ओषधीभिः समोषधयो रसेन । सऽ रेवतीर्जगतीभिः पृच्यन्ताऽ
 सं मधुमतीर्मधुमतीभिः पृच्यन्ताम् ॥ २१ ॥

का० [२.५.१०.] पात्र्याऽ सपवित्रायां पिष्टान्यावपति देवस्य त्वेतीति । हस्ता-
 भ्यामित्यन्तं व्याख्यातम् । एतानि पिष्टानि संवपामि पात्र्यां सम्यक्क्षिपामि ॥
 का० [२.५.१२.१३.] उपसर्जनीरानयत्यन्यः पवित्राभ्यां प्रतिगृह्णाति समाप इतीति ।
 पिष्टसंवपनीया (59.) आप उपसर्जन्यः । ता अग्नीदानयेद्धर्युः पवित्राभ्यां गृह्णी-
 यात् । आप उपसर्जनीवृषा ओषधीभिः पिष्टवृषाभिः सं पृच्यन्ताम् पृची संपर्के सं-
 गृह्णातां सम्यगेकीभवन्तु । तथा ओषधयः पिष्टाख्या रसेन उपसर्जनीवृषेणोदकेन
 सं पृच्यन्ताम् । आपो हि ओषधीनां रसः । तथा रेवतीः रेवत्य आपः जगतीभिः
 पिष्टाख्याभिः सं पृच्यन्ताम् । रेवत्य आपो जगत्य ओषधय इति श्रुतेः [१.२.२.२.] ।